

MACARİSTAN

MACARİSTAN Tarım Sektörü Ülke Yatırımcı Rehberi

2024

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER	3
EKONOMİK GÖSTERGELER	4
LOJİSTİK	4
HUKUKİ ALTYAPI	5
TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMALARİ	5
BAŞLICA ULUSLARARASI ÜYELİKLER.....	5
MACARİSTAN PAZARINA ERİŞİM DURUMU	6
TARIM SEKTÖRÜ	7
İKLİM	9
TOPRAK ÖZELLİKLERİ VE ARAZİ KULLANIMI.....	9
BİTKİSEL ÜRETİM	10
EKİM ALANLARI.....	10
VERİM	12
ÜRETİM MİKTARI	14
HAYVANSAL ÜRETİM.....	16
HAYVANSAL ÜRETİM	16
HAYVAN VARLIĞI.....	17
ORMAN ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ	18
DIŞ TİCARET	19
DIŞ TİCARET ORTAKLARI	19
MACARİSTAN'IN İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	20
MACARİSTAN'IN TARIM ÜRÜNÜ İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 ÜLKE	20
MACARİSTAN'IN İTHAL ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	21
ORMAN ÜRÜNLERİ İTHALATI.....	22
ORMAN ÜRÜNLERİ İHRACATI.....	22
TÜRKİYE-MACARİSTAN TİCARETİ	23
TÜRKİYE'NİN MACARİSTAN'A İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	23
TÜRKİYE'NİN MACARİSTAN'DAN İTHAL ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	24
TÜRKİYE'DEN MACARİSTAN'A İHRAÇ POTANSİYELİ YÜKSEK ÜRÜNLER	25
YATIRIM ORTAMI	26
BANKACILIK	28
VERGİLENDİRME.....	29
KAYNAKÇA	32
SONSÖZ VE İLETİŞİM	33

KISALTMALAR

EBRD	: European Bank for Reconstruction and Development	Avrupa Birliği İmar ve Kalkınma Bankası
EU / AB	: European Union	Avrupa Birliği
EC / AK	: European Council	Avrupa Konseyi
ESCO / AGİT	: European Security and Cooperation Organization	Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü
FAO	: Food and Agriculture Organization	Gıda ve Tarım Örgütü
IAEA	: International Atomic Energy Agency	Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu
IBRD	: International Bank for Reconstruction and Development	Uluslararası Yeniden Yapılandırma ve Kalkınma Bankası
ICAO	: International Civil Aviation Organization	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
IFAD	: International Fund for Agricultural Development	Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu
IFC	: International Finance Corporation	Uluslararası Finans Kurumu
IFRC	: International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies	Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu
IHO	: International Hydrographic Organization	Uluslararası Hidrografi Örgütü
ILO	: International Labor Organization	Uluslararası Çalışma Örgütü
IMF	: International Monetary Fund	Uluslararası Para Fonu
IMO	: International Maritime Organization	Uluslararası Denizcilik Örgütü
Interpol	: International Criminal Police Organization	Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı
IOC	: International Olympic Committee	Uluslararası Olimpiyat Komitesi
IOM	: International Organization for Migration	Uluslararası Göç Örgütü
NATO	: North Atlantic Treaty Organization	Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü
OECD	: Economic Development and Cooperation Organization	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
PCA	: The Permanent Court of Arbitration	Daimi Tahkim Mahkemesi (BM)
SECI	: Southeast European Cooperative Initiative	Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi
UN	: United Nations	Birleşmiş Milletler
UNCTAD	: The United Nations Conference on Trade and Development	Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı
UNESCO	: The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UNHCR	: UN Refugee Agency	Birleşmiş Milletler Sığınmacı Ajansı
UNIDO	: United Nations Industrial Development Organization	Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü
UNWTO	: World Tourism Organization	Dünya Turizm Örgütü
UPU	: Universal Postal Organization	Evrensel Posta Birliği
WCO	: World Customs Organization	Dünya Gümrük Örgütü
WFTU	: The World Federation of Trade Unions	Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu
WHO	: World Health Organization	Dünya Sağlık Örgütü
WIPO	: World Intellectual Property Organization	Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü
WTO	: World Trade Organization	Dünya Ticaret Örgütü

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	Macaristan
Nüfus bilgisi ve istihdam verileri	10 milyon (2024) İşgücü: Tarım %4,9 Sanayi %30,3 Hizmet %64,5
Dil (Resmi diller)	Macarca
Yüzölçümü	93.028 km ²
Başkenti	Budapeşte
Başlıca Şehirleri	Debrecen, Szeged, Miskolc, Pecs, Győr
Yönetim Şekli	Parlamentar Demokrasi
Devlet Başkanı	Tamás SÜLYÖK
Başbakan	Viktor ORBAN

Siyasi ve İdari Yapısı	<p>Devlet gücünün en yüksek organları, parlamento (milli meclis) ve başkanlık konseyidir (hükümet yönetim kurulu). Başkanlık konseyi üyeleri, parlamentodan seçilir ve parlamentoya karşı sorumludur. En üst idari merci, bakanlar kurulu olup, üyeleri hükümet yönetim kurulunun tavsiyesi üzerine parlamento tarafından seçilir ve azledilir.</p> <p>Başkanlık konseyinin başkanı Macaristan'ın devlet başkanıdır, bakanlar kurulu başkanı ise başbakan gibi görev yapar. Mahalli, ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetler, bir üst seviyedeki bölge otoritesine karşı sorumlu olan konseyler hiyerarşisiyle yönetilir. Macaristan, 19'u komita ve beşi komita statüsünde olmak üzere 24 idari üniteye bölünmüştür.</p>
-------------------------------	--

Genel Güvenliği	AB üyesi olan Macaristan, sınır komşuları ile sorun yaşamamaktadır. Macaristan Varşova Paktı eski üyeleri arasında ilk NATO üyesi statüsü kazanan ülkedir.
------------------------	--

Coğrafi Konumu	<p>Genellikle düz bir satıha sahip olan ülkede üç ana coğrafi bölge vardır: Transdanubia Tuna nehrinin batısında kalan nispeten yüksek alandır. Nagyafold Tuna nehrinin doğusunda kalan, ülke topraklarının yaklaşık yarısını oluşturan, bereketli toprakları, kumlu ve sulak alanları barındıran bir bölgedir.</p> <p>Ülkeden geçen iki büyük nehir vardır. Bunlardan birincisi olan Tuna Nehri, 2850 m uzunluğunda olup, uzunluğu itibariyle Volga'dan sonra Avrupa'nın en uzun nehridir. Macaristan'ı baştanbaşa ikiye bölen Tuna Nehri, Karadeniz'e dökülmeden önce sekiz ülkeden geçer. Budapeşte, Tuna'nın iki yakasında kuruludur. İkinci büyük nehir Tisza ise, 968 km uzunluğunda olup, Ukrayna'da Karpatlardan doğar, Sırbistan'daki Karlofça yakınlarında Tuna ile birleşir.</p>
-----------------------	---

EKONOMİK GÖSTERGELER

GSYİH (Satın alma gücü paritesi)	223,41 Milyar \$
Ülkenin ekonomik büyüme hızı	%2,2 (IMF tahmini, 2024)
Kişi başına düşen milli geliri	23.319 \$ (IMF tahmini, 2024)
Tüketici fiyat enflasyonu	%3,7 (IMF tahmini, 2024)
İhracat/ ithalat	İhracat: 161 Milyar \$/ İthalat: 156 Milyar \$
İşsizlik oranı	%4,4 (IMF tahmini, 2024)
İşgücünün sektörel dağılımı (%)	Tarım %42,3 Sanayi %22,6 Hizmet %35,1
İnsani gelişmişlik endeksi	0,851 (HDI değeri) / 47. Sırada (192 ülke arasında) (2024 UNDP)
Dünya Bankası iş yapma kolaylığı endeksi	52. sırada (190 ülke arasında) (2020 WB)
Ekonomik serbestlik endeksi	54. Sırada (165 ülke arasında)
Küresel rekabetçilik açısından durumu	47. Sırada (141 ülke arasında) (World Economic Forum)
GSYH'nin sektörel dağılımı	Tarım %3,9; Sanayi %31,3; Hizmetler %64,8
Asgari ücret/ tarımsal asgari ücret	541,7 avro, lise mezunları için yaklaşık 650 avro
Doğal kaynakları	Madenlerin en önemlileri, boksit, maden kömürü, linyit, uranyum, manganez. Macaristan sıcak su kaynakları bakımından oldukça zengindir.
Başlıca tarımsal üretim	Mısır, buğday, süt, ayçiçeği tohumu, arpa, kolza tohumu, şeker pancarı, elma, domuz eti, üzüm

LOJİSTİK

Havalimanı sayısı ve gümrük kapısı sayısı	41 Havalimanı (2021) / 6 uluslararası havalimanı
Denizle olan bağlantısı (kıyısı var/yok)	Denize kıyısı bulunmamaktadır.
Liman bağlantısı (Liman var/yok),	Macaristan, Avrupa'daki önemli limanlara ve terminallere doğrudan bağlantılıdır. Bazı ana tren hatları, Macaristan'ı, Batı Avrupa'nın ana limanlarıyla (ör. Hamburg, Bremerhaven, Rotterdam), Adriyatik'ten (Koper, Rijeka, Trieste) ve Karadeniz'den (Constanta) düzenli blok tren hizmetleri ile bağlar. Kuzey Denizi, Adriyatik ve Akdeniz'deki Avrupa limanlarına haftalık 50'den fazla tarifeli konteyner tren seferi vardır

HUKUKİ ALTYAPI

Tarımsal İşbirliği Anlaşmaları

Anlaşmanın Adı	İmza Tarihi/Yeri	RG Tarih/No
Tarım Alanında İşbirliği Anlaşması	24.06.1986 Budapeşte	Resmi Gazete: 86/10894
Ormancılık Alanında İyi Niyet Beyanı		
Su Alanında İyi Niyet Beyanı	18.12.2013 Ankara	-
Doğa Koruma ve Milli Parklar Alanında İyi Niyet Beyanı	18.12.2013 Ankara	-

Kaynak: (TOB, 2022) (Resmi Gazete, 2022)

TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMALARI

Ülke Adı	Yürürlük Tarihi
Avustralya	01.01.1974

Kaynak: (DTÖ, 2022)

BAŞLICA ULUSLARARASI ÜYELİKLER

İkili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı ticari ilişkiler

Macaristan, 2004 yılında Avrupa Birliği'ne (AB) tam üye olmasının ardından Dış Ticaret Politikası dahil olmak üzere Avrupa Birliği'nin diğer tüm ortak politikalarıyla beraber ortak ticaret politikasını da üstlenmiş ve AB'nin ortak gümrük tarifesini uygulamaya koymuştur.

Avrupa Birliği üyesi bir ülke olarak diğer üye ülkeler gibi Ortak Ticaret Politikasının en önemli aracını teşkil eden Ortak Gümrük Tarifesini (OGT) uygulamaktadır.

Üyesi olduğu başlıca uluslararası kuruluşlar

Birleşmiş Milletler, NATO (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü), Avrupa Birliği (AB), Avrupa Konseyi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü), DTÖ (Dünya Ticaret Örgütü), EBRD (Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası), IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), SECI (Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi), Vişegrad Dörtlüsü

Kaynak: (Anonim a, 2022)

MACARİSTAN PAZARINA ERİŞİM DURUMU

Macar para birimi forint 1996'da konvertibl hale getirilmiş ve dövizle işlemlerin liberalleştirilmesi süreci 2001'de tamamlanmıştır. 2004 yılında AB'ye tam üye olan Macaristan'da avro yerine forint kullanılmaktadır.

Macaristan Bankalar Birliği 17 Şubat 1989'da kurulmuş olup, üyeleri Macaristan'da kayıtlı olup faaliyet gösteren bankalardan oluşmaktadır. 40'dan fazla üyesi vardır.

Nakit kullanımı hala ağırlıklı yöntemlerden biri iken, elektronik ödeme ve kart kullanımı günden güne artış göstermektedir. 1 Temmuz 2019'da başlayan bir sistemle Macaristan Merkez Bankası, yerli (HUF cinsinden) anlık ödeme çözümünü uygulamak için bir proje başlatmıştır. Yeni ödeme sistemi 24/7/365 temelinde Macar ödeme hesapları arasında saniyeler içinde ödeme yapmaya imkân vermektedir.

Macar gümrük mevzuatı ve politikaları AB mevzuatı ile tamamen uyumlu hale getirilmiştir.

Temel olarak, AB gümrük mevzuatı aşağıdaki ana düzenlemelerden oluşmaktadır:

- Avrupa Parlamentosu ve Konseyin 952/2013 sayılı ve Birlik Gümrük Kanunu'nu belirleyen Yönetmelik
- Birlik Gümrük Kodunun belirli hükümleri ile ilgili ayrıntılı kurallar konusunda Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 952/2013 numaralı Yönetmeliğini (AB) tamamlayan Komisyon Tebliğ Yönetmeliği (AB) 2015/2446
- Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 952/2013 Sayılı Tüzüğü'nün (AB) Birliğin Gümrük Kanunu'nu belirleyen belirli hükümlerinin uygulanmasına ilişkin ayrıntılı kuralları belirleyen 2015/2447 sayılı Komisyon Uygulama Yönetmeliği
- Elektronik sistem olarak henüz faal olmayan Birlik Gümrük Kanunu'nun belirli hükümleri için geçiş kurallarına ilişkin Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 952/2013 sayılı Tüzüğü'nü tamamlayan ve Yetki Yönetmeliği (AB) 2015/2446'yı değiştiren 2016/341 no.'lu Komisyon Tebliğ Yönetmeliği (AB)
- Gümrük vergilerini hafifleten Topluluk sistemi kuran 1186/2009/EC sayılı Konsey Tüzüğü
- Tarife ve istatistiki sıralama ve Ortak Gümrük Tarifesine ilişkin 2658/87/EEC sayılı Konsey Tüzüğü

Macaristan pazarı ve pazara erişim koşulları ile ilgili olarak Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan "[Macaristan Pazar Bilgileri](#)" dosyasında geniş bilgilere yer verilmektedir (Anonim b, 2022).

TARIM SEKTÖRÜ

Macaristan'ın %80'inden fazlası kaliteli toprakla kaplıdır ve ekilebilir arazilerin toplam yüz ölçümüne oranında Macaristan dünya genelinde üst sıralarda yer almaktadır.

Macaristan 1,6 milyon tondan fazla üretimle Avrupa'nın en büyük 2. ayçiçeği üreticisi olup, 8,3 milyon tondan fazla üretimle küresel düzeyde ilk 10 mısır ihracatçısı ülke arasında yer almaktadır. AB ülkeleri arasında sebze-meyve yetiştiriciliğinde de öne çıkan Macaristan, ayrıca 510.000 tondan fazla kanatlı üretimi ile AB ülkeleri arasında 6. sırada yer almaktadır.

İhracata yönelik alt sektörler bakımından, et işleme ve konserve sektöründe 2,6 milyar avro toplam üretim değeri söz konusu olup, üretimin %38'i ihraç edilmektedir. Evcil hayvan ve diğer hayvan yeminde 1,3 milyar avroluk üretimin %50'si ihracata konu olup, diğer yarısı iç pazarda tüketilmektedir. Tatlılar, atıştırmalıklar ve hazır yiyeceklerde 994 milyon avro üretim söz konusu olup, %59'u ihraç edilmektedir. Meyve-sebze işleme sektöründe ise 918 milyon avroluk üretimin %65'i ihraç edilmektedir. Bitkisel ve hayvansal yağlarda 842 milyon avro üretim değeri söz konusu olup, bu sektörde de üretimin %65'i ihracata konu olmaktadır.

Macaristan, otomasyona dayalı üretimi ile uluslararası kalite ve güvenlik standartlarında ve ileri paketleme yöntemleri ile GDO içermeyen, biyo, vegan, helal, kosher seçenekleri ile gıda üretimini teşvik etmektedir.

Macar sanayicilerin tarım teknolojilerine yatırım yapmasıyla birlikte tarım teknolojileri, su yönetimi ve çevre teknolojisinde Avrupa'da öne çıkan ülkelerden biri olan Macaristan söz konusu teknolojilerin ihraç edilmesini ayrıca önemsemektedir.

Macaristan'da 1994 tarihli "Ekilebilir Toprak Yasası" yürürlükten kaldırılarak yerine 2013 tarihli ve 122 sayılı "Tarım ve Orman Arazilerinin Devri Hakkında Kanun" yürürlüğe girmiştir. Yeni Kanuna göre, çiftçi olmayan Macar vatandaşları ve AB vatandaşları, yalnızca 1 hektar kadar arazi satın alabilme hakkına sahip olurken, "çiftçi" olarak görülen tüzel kişiler ise 300 hektara kadar tarım arazisi satın alabilmektedirler. Kiralanabilecek azami alan 1.200 hektara kadar çıkmaktadır. Hayvancılık işletmelerinde alanın maksimum boyutu 1.800 hektardan fazla olamamaktadır. Öte yandan yeni Kanun ile Tüzel kişilikler arazi alımlarından hariç tutulmuşlardır.

Öte yandan arazi transferleri, belirli kullanım kısıtlamalarına da bağlıdır. Mülkiyetin ilk 5 yılı için alıcı, arazinin kullanımını herhangi bir üçüncü şahsa devredememektedir, toprağı işleme yükümlülüğüne uymak zorundadır ve toprağı tarım dışı amaçlarla kullanmamayı taahhüt etmelidir. Macaristan'da hayvancılık önemli bir rol oynamaktadır. Yetiştirilen başlıca hayvan türleri sığır, domuz, koyun ve kümes hayvanlarıdır.

Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün ülke GSYİH içinde aldığı pay %2,7'ye gerilemiş ve fiyat artışları nedeniyle üretim değeri artmıştır.

Tarım ve Tarıma dayalı Sanayi durumu (tarım ve tarıma dayalı sanayi işletme sayısı) (örn; yem bitkisi sanayisi, rafine Ayçiçek yağı sanayisi, tohum vs.)

Gıda endüstrisinde 6,1 milyar avroya ulaşan toplam ihracat geliri ile Macaristan, toplam 10,9 milyar avro değerinde gıda üretimine sahiptir ve bu toplam sanayi üretiminin %10,8'ini oluşturmaktadır. 100 civarında büyük firma, 200'den fazla orta ölçekli şirketin yer aldığı gıda endüstrisi 140.000'den fazla kişiye istihdam sağlamaktadır.

Tarıma dayalı OSB ve hayvancılık OSB sayısı;

Macaristan'da tarıma veya hayvancılığa dayalı OSB bulunmamaktadır.

Tarımsal anlamda çiftçileri destekleme programları;

AB fonları tarım ve kırsal kalkınma için kullanılabilir. Coğrafi konumu ve doğal kaynakları tarımsal ürün çeşitliliğini etkinleştirmektedir. Gıda işleme teknolojileri önemli bir potansiyel teşkil etmekte olup, hatta bu alanda yapılacak yatırımlara Macaristan Yatırım Teşvik Ajansı aracılığıyla yatırım teşviki sağlanmaktadır.

Kaynak: (Anonim b, 2022)

İKLİM

Macaristan iklimi bilinen karasal iklim özellikleri göstermektedir. Kışları soğuk, bulutlu ve nemli, yazları ise sıcak geçmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık 9,7 °C'tır. Kışın ortalama sıcaklık 0'dan -15 °C'ye değişirken yazları ise 27°C ile 32 °C arasında olmaktadır. En soğuk ay Ocak, en sıcak ay ise Temmuz'dur.

Kaynak: (DTÖ, 2022)

TOPRAK ÖZELLİKLERİ VE ARAZİ KULLANIMI

Topraklar Macaristan'ın en değerli doğal kaynakları arasında yer almaktadır. Elverişli iklim ve toprak koşulları, Macarların Karpat Havzası'na yerleşmesinde etkili olmuştur. En verimli topraklardan olan çernozyum, genellikle otlakların altında lős ve lős benzeri tabakalarda gelişmiştir. Macaristan'ın %21'i bu topraklarla kaplıdır.

Kaynak: (Anonim a, 2022)

BİTKİSEL ÜRETİM

EKİM ALANLARI

Ürün	2018 (ha.)	2019 (ha.)	2020 (ha.)	2021 (ha.)	2022 (ha.)
Buğday	1.026.150	1.015.640	936.620	892.790	979.010
Mısır	939.080	1.027.590	981.010	1.054.570	816.640
Ayçiçeği tohumu	616.950	564.110	612.570	654.690	679.600
Arpa	244.170	247.370	261.380	268.610	330.800
Kolza tohumu	330.560	300.600	310.020	257.540	204.560
Soya fasulyesi	62.120	58.230	58.670	62.120	66.280
Üzüm	66.060	64.920	59.630	59.070	58.010
Trifikale	87.570	83.910	73.810	61.880	55.340
Elmalar	31.840	30.970	25.970	25.020	23.820
Çavdar	26.230	25.940	26.320	25.700	20.090
Sorgum	9.620	23.320	22.820	23.710	19.770
Bezelye (yeşil)	21.710	19.240	18.010	17.220	17.640
Yulaf	22.630	21.770	25.760	25.040	16.900
Vişne	13.290	13.320	13.460	13.630	12.740
Yağlı tohumlar	23.720	26.520	24.710	22.470	12.490
Bezelye (kuru)	15.760	15.610	10.840	12.150	10.850
Şekerpancarı	15.770	14.080	12.910	12.020	9.710
Patates	13.510	13.290	10.270	8.770	8.190
Ceviz (kabuklu)	5.400	6.000	6.400	6.440	7.820
Erikler ve sloes	7.920	7.960	7.060	7.000	7.000
Tahıllar; diğer	9.580	10.270	6.880	6.630	6.230
Kayısı	5.040	4.990	5.940	6.050	5.820
Orman meyveleri; diğer	5.100	5.660	5.630	5.400	5.380
Şeftali ve nektarin	5.200	5.060	4.170	4.140	3.880
Kirazlar	2.590	2.610	3.160	3.160	3.080
Tütün, işlenmemiş	3.720	3.460	3.230	3.070	2.830
Karpuzlar	5.090	5.120	3.740	3.220	2.490
Armutlar	2.840	2.810	2.620	2.740	2.480
Pirinç	2.930	2.650	2.990	2.720	2.330
Kabak ve su kabakları	2.250	2.210	2.460	2.250	2.070

Lahana ve diğer brassicalar	2.410	2.480	2.180	2.150	2.030
Domates	2.500	2.410	1.820	1.940	1.680
Soğan (kuru)	1.550	1.670	1.660	1.670	1.550
Havuç ve şalgam	1.450	1.610	1.580	1.830	1.400
Biber ve biber (yeşil)	1.910	1.850	1.570	1.660	1.400
Kuşkonmaz	1.450	1.550	1.210	1.270	1.230
Keten tohumu	1.130	1.070	860	1.220	1.190
Diğer kuruyemişler	-	-	-	-	1.130
Fasulye (yeşil)	1.620	1.460	1.410	1.130	1.000
Kuş üzümü	1.210	1.230	1.170	1.120	910
Çilekler	730	730	880	840	870
Sarımsak	1.260	1.080	770	830	820
Narenciye; diğer	350	460	660	690	740
Meyve (çekirdekli); diğer	200	200	600	640	610
Fındık (kabuklu)	350	370	430	480	510
Ispanak	450	470	460	520	480
Salatalık ve kornişon	740	650	490	480	440
Badem (kabuklu)	260	310	350	390	420
Kavunlar, diğer (cantaloupes dahil)	570	530	450	490	390
Kestane	250	260	340	370	370
Diğer tahıllar	330	380	590	500	370
Karnabahar ve brokoli	1.140	1.110	330	350	320
Bakla, at fasulyesi (kuru)	850	740	580	550	300
Marul ve hindiba	280	300	220	240	290
Ahududu	570	520	250	240	200
Sebzeler (taze)	220	210	130	120	120
Acı bakla	230	260	170	190	110
Pırasa, diğer soğanlı sebzeler	110	100	60	80	70
Yaban mersini	20	40	40	40	50
Patlıcan (patlıcan)	50	40	40	50	30

Kaynak: (FAOSTAT, 2024)

VERİM

Ürün	2018 (kg/ha.)	2019 (kg/ha.)	2020 (kg/ha.)	2021 (kg/ha.)	2022 (kg/ha.)
Domates	84.744	78.257	84.692	88.541	82.060
Biber	51.770	55.443	55.490	55.898	60.707
Salatalık, kornişon	40.230	41.046	50.245	54.271	52.136
Havuç ve turp	45.179	51.503	50.146	52.683	50.443
Şekerpancarı	60.753	58.487	60.454	56.407	48.426
Karpuz	35.134	34.107	39.398	38.516	40.707
Soğan ve şalotlar	25.407	29.054	32.615	30.114	33.168
Marul ve kıvırcık	31.179	28.367	35.455	35.208	30.621
Diğer sebzeler	25.318	22.571	24.692	27.917	29.917
Kavun ve cantoluplar	26.737	27.962	27.822	29.041	27.769
Lahana	22.120	20.258	23.005	23.298	25.769
Ispanak	18.400	17.851	19.326	22.692	25.229
Patlıcan	19.800	20.000	20.750	21.200	24.667
Patates	24.247	25.850	26.299	27.348	24.324
Karnabahar ve brokoli	17.632	17.009	21.939	21.743	23.781
Balkabağı ve kabak	14.720	15.122	13.529	14.360	15.333
Pırasa ve diğer soğansı	11.909	14.800	19.500	17.250	15.143
Elma	21.319	16.091	15.353	20.564	14.698
Diğer fasulye	9.630	9.315	9.993	11.372	9.770
Üzüm	8.070	7.043	7.296	7.411	7.146
Sarımsak; yeşil	6.294	6.593	6.766	6.759	6.683
Çilek	7.370	7.178	6.977	6.536	5.839
Şeftali	4.621	5.767	3.038	2.775	5.768
Armut	9.137	7.957	7.760	7.927	5.589
Vişne	6.288	4.707	4.566	4.441	5.170
Erikler	5.895	5.685	3.830	4.750	4.996
Arpa	4.692	5.592	5.677	6.372	4.809
Bezelye; yeşil	4.137	4.755	4.998	5.040	4.668
Buğday	5.124	5.295	5.468	5.925	4.448
Diğer narenciye	7.771	6.087	3.879	3.870	4.446

Pirinç	4.580	4.162	3.926	3.500	4.356
Kayısı	2.843	5.108	1.788	1.946	4.143
Kuşkonmaz	3.959	4.329	4.793	4.638	4.106
Kiraz	4.641	4.012	2.725	2.801	3.770
Mısır	8.445	8.009	8.527	6.092	3.387
Tritikale	3.753	4.032	4.127	4.484	3.370
Kuş üzümü	3.926	3.699	3.479	3.438	3.253
Diğer orman meyveleri	3.571	3.085	2.776	2.924	3.037
Çavdar	3.366	3.490	3.205	3.308	2.945
Ahududu	2.211	2.135	1.960	1.917	2.900
Kolza tohumu	3.033	3.034	2.829	2.850	2.469
Sorgum	4.519	5.416	4.765	4.008	2.405
Yulaf	2.621	3.230	2.988	3.063	2.272
Bezelye; kuru	2.017	2.477	2.261	2.488	2.245
Soya fasulyesi	2.918	2.912	2.825	2.521	2.029
Ayçiçeği tohumu	2.967	3.026	2.772	2.685	1.893
Diğer çekirdekli meyveler	2.600	2.500	1.783	1.891	1.689
Tütün; işlenmemiş	1.788	1.766	1.576	1.837	1.300
Tahıl; diğerleri	1.863	2.224	1.345	1.628	1.265
Yabanmersini	1.500	1.000	1.000	1.250	1.200
Acı bakla	1.130	1.231	1.177	1.053	1.182
Diğer yemişler	0	0	0	0	1.133
Diğer tahıllar	1.485	2.947	2.153	1.260	1.054
Keten tohumu	1.239	1.383	1.361	1.230	1.050
Badem; kabuklu	423	419	371	487	976
Bakla	2.129	2.081	2.190	1.600	933
Ceviz; kabuklu	1.069	1.137	853	924	825
Kestane; kabuklu	600	769	735	703	757
Diğer yağlı tohumlar	665	680	712	758	552
Fındık; kabuklu	400	460	442	438	529
Enginar	0	5.000	7.000	7.000	0

Kaynak: (FAOSTAT, 2024)

ÜRETİM MİKTARI

Ürün	2018 (ton)	2019 (ton)	2020 (ton)	2021 (ton)	2022 (ton)
Buğday	5.258.430	5.377.710	5.121.480	5.290.140	4.354.710
Mısır	7.930.560	8.229.690	8.365.430	6.424.630	2.765.600
Arpa	1.145.540	1.383.260	1.483.950	1.711.630	1.590.740
Ayçiçeği tohumu	1.830.280	1.706.850	1.697.960	1.757.710	1.286.200
Kolza	1.002.710	912.120	876.900	734.020	505.050
Şeker Pancarı	958.080	823.500	780.460	678.010	470.220
Üzüm	533.070	457.250	435.050	437.750	414.550
Elma	678.780	498.330	398.710	514.520	350.100
Patates	327.580	343.540	270.090	239.840	199.210
Tiritikale	328.660	338.340	304.600	277.440	186.480
Domates	211.860	188.600	154.140	171.770	137.860
Soya Fasulyesi	181.240	169.570	165.760	156.580	134.470
Karpuz	178.830	174.630	147.350	124.020	101.360
Yeşil biber	98.880	102.570	87.120	92.790	84.990
Yeşil bezelye	89.810	91.480	90.020	86.790	82.340
Havuç ve turp	65.510	82.920	79.230	96.410	70.620
Vişne	83.570	62.700	61.460	60.530	65.860
Çavdar	88.290	90.540	84.350	85.010	59.160
Lahanagiller	53.310	50.240	50.150	50.090	52.310
Kuru Soğan	39.380	48.520	54.140	50.290	51.410
Mantar	26.380	29.560	39.400	40.430	51.050
Sorgum	43.470	126.290	108.730	95.020	47.550
Yulaf	59.310	70.310	76.970	76.690	38.390
Erik	46.690	45.250	27.040	33.250	34.970
Balkabağı	33.120	33.420	33.280	32.310	31.740
Kuru bezelye	31.780	38.670	24.510	30.230	24.360
Kayısı	14.330	25.490	10.620	11.770	24.110
Salatalık ve kornişon	29.770	26.680	24.620	26.050	22.940
Şeftali ve nektarin	24.030	29.180	12.670	11.490	22.380
Diğer orman meyveleri	18.210	17.460	15.630	15.790	16.340
Armut	25.950	22.360	20.330	21.720	13.860

Ispanak	8.280	8.390	8.890	11.800	12.110
Kiraz	12.020	10.470	8.610	8.850	11.610
Kavun ve cantoluplar	15.240	14.820	12.520	14.230	10.830
Pirinç	13.420	11.030	11.740	9.520	10.150
Diğer fasulyeler	15.600	13.600	14.090	12.850	9.770
Marul	8.730	8.510	7.800	8.450	8.880
Tahıllar	17.850	22.840	9.250	10.790	7.880
Karnabahar ve brokoli	20.100	18.880	7.240	7.610	7.610
Diğer yağlı tohumlar	15.770	18.030	17.600	17.040	6.890
Ceviz kabuklu	5.770	6.820	5.460	5.950	6.450
Sarımsak; taze	7.930	7.120	5.210	5.610	5.480
Çilek	5.380	5.240	6.140	5.490	5.080
Kuşkonmaz	5.740	6.710	5.800	5.890	5.050
Tütün (işlenmemiş)	6.650	6.110	5.090	5.640	3.680
Diğer sebzeler	5.570	4.740	3.210	3.350	3.590
Diğer narenciye	2.720	2.800	2.560	2.670	3.290
Kuş üzümü	4.750	4.550	4.070	3.850	2.960
Diğer yemişler	-	-	-	-	1.280
Keten tohumu	1.400	1.480	1.170	1.500	1.250
Pırasa	1.310	1.480	1.170	1.380	1.060
Sert çekirdekli meyveler	520	500	1.070	1.210	1.030
Patlıcan	990	800	830	1.060	740
Ahududu	1.260	1.110	490	460	580
Badem; kabuklu	110	130	130	190	410
Baklagiller; diğer	490	1.120	1.270	630	390
Kestane; kabuklu	1.810	1.540	1.270	880	280
Fındık; kabuklu	150	200	250	260	280
Acı bakla	140	170	190	210	270
Yaban mersini	260	320	200	200	130
Enginar	30	40	40	50	60

Kaynak: FAOSTAT, 2024

HAYVANSAL ÜRETİM

HAYVANSAL ÜRETİM (ton- adet)

Ürün	2018	2019	2020	2021	2022
Kabuklu yumurta (Adet)	2.539.100.000	2.577.600.000	2.540.600.000	2.532.600.000	2.429.700.000
Tam yağlı inek sütü	1.948.830	1.962.780	2.014.330	2.080.230	2.040.340
Domuz eti	467.100	462.060	455.720	473.800	441.320
Tavuk eti	326.730	335.570	354.480	367.610	348.840
Hindi eti	79.360	78.260	80.760	73.330	63.910
Ördek eti	92.870	90.850	63.350	89.640	54.500
Sığır eti	30.180	30.820	29.150	30.080	26.900
Tam yağlı keçi sütü	3.280	3.010	3.060	3.190	3.060
Tam yağlı koyun sütü	1.650	1.580	1.610	1.580	1.500
Koyun eti	1.580	1.570	1.040	1.270	1.230
Keçi eti	220	230	80	100	100
At eti	151	-	-	-	-
Kaz eti	26.445	-	-	-	-
Tavşan eti	5.641	-	-	-	-
Doğal bal	29.000	18.000	14.000	-	-

Kaynak: (FAOSTAT, 2024)

HAYVAN VARLIĞI (Adef)

Ürün	2018	2019	2020	2021	2022
Tavuk	31.844.000	30.658.000	30.874.000	28.888.000	32.114.000
Ördek	4.695.000	4.894.000	4.498.000	2.970.000	4.241.000
Hindi	2.905.000	2.842.000	3.325.000	2.742.000	2.636.000
Domuz	2.872.000	2.634.000	2.850.000	2.725.900	2.558.100
Tavşan	1.169.000	1.178.000	1.210.000	1.138.000	1.158.000
Kaz	1.189.000	1.335.000	1.173.000	798.000	952.000
Sığır	885.000	909.000	932.900	909.900	894.000
Koyun	1.109.000	1.061.000	944.000	887.000	871.700
Keçi	65.000	63.000	47.000	45.600	41.000
At	53.000	52.000	52.000	36.000	35.000
Bufalo	7.000	6.000	7.500	7.800	8.700
Arı	1.237.000	1.236.000	1.163.000	1.207.000	-

Kaynak: (FAOSTAT, 2024)

ORMAN ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

Ürün	2018	2019	2020	2021	2022	Birim
Odun yakıtı, iğne yapraklı	2.712.411	2.584.104	2.373.592	2.762.312	2.373.592	m ³
Testere kütükleri ve kaplama	1.189.243	1.118.281	986.126	1.099.592	986.126	m ³
Diğer kâğıt ve karton	837.928	871.147	872.974	884.540	862.895	Ton
Talaşlar ve parçacıklar	940.000	986.000	805.288	710.392	785.000	m ³
Kasa malzemeleri	683.205	687.867	691.298	707.163	691.298	Ton
Pulpwood, yuvarlak ve yarma,	509.798	521.308	595.861	540.867	595.861	m ³
Dönüştürülmüş kâğıt	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000	Ton
MDF/HDF	391.000	451.000	390.100	390.000	390.000	m ³
OSB	335.000	330.000	360.000	360.000	360.000	m ³
Sunta	363.287	338.982	332.700	455.352	332.700	m ³
Pulpwood, yuvarlak ve yarma, iğne yapraklı olmayan (üretim)	422.107	402.896	306.317	570.438	306.317	m ³
Diğer endüstriyel yuvarlak ağaçlar, iğne yapraklı olmayan	607.241	552.421	306.038	584.755	306.038	m ³
Sawnwood, iğne yapraklı	372.920	350.656	279.832	302.200	279.832	m ³
Testere kütükleri ve kaplama	153.518	156.152	168.604	226.678	168.604	m ³
Odun yakıtı, iğne yapraklı	105.566	99.711	141.953	97.897	141.953	
Ambalaj kağıtları	126.686	137.518	35.179	48.936	127.100	ton
Sawnwood, iğne yapraklı	139.690	142.806	120.478	140.757	120.478	m ³
Diğer endüstriyel yuvarlak	156.120	140.550	93.929	102.237	93.929	m ³
Çözülebilir odun hamuru	21.000	28.000	51.243	56.879	51.243	Ton
Kontrplak	58.424	67.227	49.155	57.067	49.155	m ³
Ev ve temizlik kağıtları	21.165	41.762	39.497	21.441	39.497	Ton
Kaplama levhalar	45.896	46.647	35.221	35.457	35.335	m ³
Odun dışındaki liflerden elde edilen kâğıt hamuru	0	0	21.000	24.000	24.000	m ³
Ahşap artıkları	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	m ³
Diğer lif levha	17.000	18.709	19.000	19.000	18.709	m ³
Diğer yığınlar	7.671	13.258	9.619	3.329	9.619	ton
Ahşap paletler	9.752	10.784	6.616	16.313	6.616	ton
Karton	6.872	4.000	5.000	5.000	5.000	ton
Sert karton	2.000	2.201	247.000	247.000	2.201	m ³

Baskı ve yazı kağıtları	6.000	2.264	710	711	710	ton
Baskı ve yazı kağıtları; kaplanmamış ve odun	1.000	788	707	707	707	ton
Baskı ve yazı kağıtları, kaplanmış	5.000	1.476	3	4	3	ton

Kaynak: (FAOSTAT, 2024)

DIŞ TİCARET

Yıllar	İhracat			İthalat		
	Genel	Tarım	%	Genel	Tarım	%
2019	122	10	8,1	117	7	5,9
2020	120	11	9,1	113	7	6,1
2021	141	12	9,2	139	8	5,7
2022	150	14	9,3	159	10	6,3
2023	161	15	9,3	156	11	7,1

Kaynak: Trademap, 2024 (Milyar ABD doları)

Dünya ithalatındaki payı **%0,6**, Dünya ihracatındaki payı **%0,6**

DIŞ TİCARET ORTAKLARI

Macaristan'ın Ürün İhraç Ettiği İlk 5 Ülke

Almanya, İtalya, Romanya, Slovakya, Polonya

Türkiye 19. Sırada

Macaristan'ın Tarımsal Ürün İhraç Ettiği İlk 5 Ülke

Almanya, İtalya, Romanya, Avusturya, Polonya

Türkiye 18. Sırada

Macaristan'ın Ürün İthal Ettiği İlk 5 Ülke

Almanya, Çin, Avusturya, Polonya, Kore

Türkiye 20. Sırada

Macaristan'ın Tarımsal Ürün İthal Ettiği İlk 5 Ülke

Almanya, Polonya, Slovakya, Hollanda, Ukrayna

Türkiye 17. Sırada

Kaynak: (Trademap, 2024)

MACARİSTAN'IN İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

Ürünler	2019	2020	2021	2022	2023
Köpek veya kedi maması	556,0	603,0	709,4	802,4	1.015,2
Buğday ve mahlut	415,5	520,3	552,0	651,1	668,4
Denatüre edilmemiş etil alkol >%80	415,5	409,3	506,1	646,4	498,4
Ham Ayçiçek yağı	219,9	213,5	312,3	558,1	496,2
Gıda müstahzarları, b.b.	304,2	364,7	392,8	392,2	425,9
Ayçiçeği tohumu veya aspir yağı	271,6	267,2	390,0	440,9	404,5
Mısır	530,5	678,2	720,6	581,4	354,3
Sular	170,6	190,1	236,4	287	340,9
Ekim için mısır tohumu	301,1	298,5	285,0	304,6	316,7
"Sweetcorn ""Zea Mays var. Saccharata"", sirke veya . . .	205,8	228,1	251,4	258,7	373,8
Toplam	9.956,7	10.391,3	11.982,3	13.256,3	13.843,5

Kaynak: (Trademap, 2024)(Milyon ABD doları)

MACARİSTAN'IN TARIM ÜRÜNÜ İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 ÜLKE

Ülkeler	% Pay
Almanya	13,8
İtalya	12,4
Romanya	12,3
Avusturya	8,4
Polonya	5,6
Slovakya	5
Hollanda	4,4
Çekya	4,2
Hırvatistan	3,9
Fransa	3,2

Türkiye 18. Sırada yer almaktadır. (%1)

MACARİSTAN'IN İTHAL ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

Ürünler	2019	2020	2021	2022	2023
Gıda müstahzarları	312,2	318,5	366,6	382,9	403,6
Köpek veya kedi maması	148,1	186,6	226,2	286,8	324,6
Ekmek, pasta, kek, bisküvi ve diğer fırıncılık ürünleri	193,5	198,3	219,9	233,4	278,8
Domuz eti; taze ya da soğutulmuş	209,3	188,2	181,4	218,4	262,4
Yağ keki ve diğer katı artıklar	161,6	146,2	227,7	279,3	260,6
Pancar ya da kamış şekeri	70,9	91,4	109,5	140,9	240,9
Ayçiçeği tohumları	118,4	114,8	196,6	533,9	240,7
Mısır	28,5	18,9	104,6	438,7	234,7
Peynir	164,9	171,3	186,8	201,7	228,4
Mısır tohumu	108,4	104,6	110,1	159,7	177,6
Et, sakatat, kan veya böceklerden sosis ve benzeri ürünler	151,9	157,9	157,2	182,2	175,9
Toplam	6.451,2	6.657,6	7.810,1	9.576,1	9.796,1

Kaynak: Trademap, 2024 (Milyon ABD doları)

MACARİSTAN'IN TARIM ÜRÜNÜ İTHAL ETTİĞİ İLK 10 ÜLKE

Ülkeler	% Pay
Almanya	16,8
Polonya	12,8
Slovakya	10,1
Hollanda	7,5
Ukrayna	6,6
Avusturya	6,6
İtalya	5,4
Çekya	5
Romanya	4,9
İspanya	4,3

Kaynak: Trademap, 2024

Türkiye 17. Sırada yer almaktadır. (% 0,8)

ORMAN ÜRÜNLERİ İTHALATI

HS Kodu	Ürünler	2019	2020	2021	2022	2023
481910	Karton, kutu ve kasalar	154,0	163,4	182,8	215,6	208,6
481092	Çok katlı diğer kağıt ve kartonlar	104,8	107,5	128,4	135,5	147,9
481920	Oluklu olmayan kağıt/ karton	84,6	92,3	100,1	94,9	100,1
441520	Ağaçtan paletler; yük tablaları	40,8	34,7	54,1	71,5	73,3
481820	Kağıt mendil, kurulama veya yüz silme kağıt ve havluları	49,7	46,9	53,9	66,5	70,8
TOPLAM		2.143	2.172	2.766	3.107	2.668

Kaynak: (Trademap, 2024)(Milyon ABD doları)

Orman Ürünü İthalat Partnerleri: Almanya %18,8 Avusturya %13,1 Slovakya %13,1

ORMAN ÜRÜNLERİ İHRACATI

HS Kodu	Ürünler	2019	2020	2021	2022	2023
481910	Oluklu kağıt/kartondan kutu ve mahfazalar	138,0	128,5	152,9	175,3	190,7
480519	Diğer birincil elyaf ondüle (fluting) kağıdı; kuşe edilmemiş veya sıvanmamış, rulo veya tabaka halinde	130,2	111,3	178,2	252,7	151,1
481920	Oluklu olmayan kağıt/kartondan katlanabilir kutu ve mahfazalar	95,4	126,6	141,5	143,1	151,1
481159	Plastik sıvanmış, emdirilmiş/kaplanmış diğer kağıt ve kartonlar; yapışkan olmayan, rulo veya tabaka halinde	138,9	127,2	127,4	117,9	127,2
441819	Pencereler, Fransız pencereleri ve bunların çerçeve ve pervazları; tropikal ağaçlardan olanlar HARIÇ	0	0	0	134,4	122,2
TOPLAM		1.718	1.711	2.1367	2.434	2.233

Kaynak: (Trademap, 2024)(Milyon ABD doları)

Orman Ürünü İhracat Partnerleri: Almanya %11,8 Avusturya %11 İtalya %11

TÜRKİYE-MACARİSTAN TİCARETİ

Yıllar	İhracat			İthalat		
	Genel	Tarım	%	Genel	Tarım	%
2019	1.423	34	2,4	1.308	135	10,3
2020	1.263	42	3,3	1.470	111	7,6
2021	1.399	41	2,9	1.645	104	6,3
2022	1.597	41	2,6	1.849	115	6,2
2023	1.617	57	3,5	2.329	155	6,7

Kaynak: (Trademap, 2024)(Milyon ABD doları)

TÜRKİYE'NİN MACARİSTAN'A İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

Ürünler	2019	2020	2021	2022	2023
Ayçiçeği tohumları	7,74	9,96	9,55	5,71	8,11
Domates, taze veya soğutulmuş	2,26	2,54	2,98	3,13	6,23
Kakao içermeyen şekerlemeler, dahil. beyaz çikolata (sakız hariç)	1,75	4,05	3,17	4,82	5,38
Alkolsüz içecekler	0,05	0,06	0,073	0,09	4,96
Capsicum veya Pimenta cinsinin taze veya soğutulmuş meyveleri	1,02	1,10	1,66	1,64	3,19
Kuruyemiş karışımları	0,45	0,57	1,04	1,51	2,29
Kakao içeren çikolata ve diğer müstahzarlar	1,15	0,79	1,27	1,56	2
Ekim için mısır tohumu	1,07	4,31	2,89	2,53	1,91
Limon; taze ya da kuru	2,25	1,81	1,43	1,54	1,89
Bulgur	0,53	0,57	0,73	1,37	1,39

Kaynak (Trademap, 2024)(Milyon ABD doları)

TÜRKİYE'NİN MACARİSTAN'DAN İTHAL ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

Ürünler	2019	2020	2021	2022	2023
Canlı sığırlar (damızlık için safkanlar hariç)	56,71	37,06	27,33	27,68	48,45
Köpek veya kedi maması	7,06	9,09	9,97	14,11	3077
Damızlık için safkan sığır	2,44	2,21	2,93	1,42	15,63
Damıtma ürünleri artıkları, tortuları	14,04	11,94	8,22	4,33	11,56
Soslar ve hazır soslar için hazırlıklar; karışık çeşniler ve baharatlar (soya hariç,	3,11	4,64	5,86	5,07	6,63
“Sweetcorn””Zea Mays var. Saccharata””,	3,64	2,99	4,31	3,62	5,72
Buğday gluteni	0,31	1,18	0,91	0,63	4,32
Diğer gıda müstahzarları	4,27	3,77	3,31	3,54	3,49
Kuluçkalık yumurta	2,71	0,88	1,41	5,24	3,27
Alkolsüz içecekler	0,058	0,040	0,38	1,85	3,09

Kaynak: (Trademap, 2024)(Milyon ABD doları)

TÜRKİYE'DEN MACARİSTAN'A İHRAÇ POTANSİYELİ YÜKSEK ÜRÜNLER

Potansiyel Ürün	Macaristan'ın Dünyadan İthalatı (milyon \$)	Türkiye'den İthalatı (Milyon \$)	TR'nin Dünyaya İhracatı (milyon \$)	Macaristan'ın İthalat Partnerleri
Tatlı Bisküvi ve Gofretler	367,65	0,71	1398,95	Almanya 25,7 Polonya 19,9 İtalya 11,2 Çekya 10,2 Avusturya 7,5 (Türkiye 0,2)
Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	338,12	1,52	841,81	Almanya 29,7 Polonya 12,2 Çekya 9,9 Slovakya 8,7 İtalya 8,5 (Türkiye 0,5)
Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler	183,4	0,18	338,88	Çekya 21,5 Avusturya 17,9 Polonya 16,3 Almanya 10,5 İrlanda 5,8 (Türkiye 0,1)
Soslar ve müstahzarları; çeşni/lezzet verici karışımlar; hardal unu, irmiği ve hazır hardal	100,02	0,22	87,51	Almanya 19,8 Polonya 15,4 Hollanda 13,8 Avusturya 13,6 Slovakya 6,7 (Türkiye 0,2)
Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	76,97	2,66	900,58	İspanya 28,4 Almanya 21,5 Yunanistan 11,5 Hollanda 6,9 Avusturya 6,1 (Türkiye 3,5)
Konserve Sebze (Bezelye, patates, zeytin, fasulye vb.)	76,39	0,18	298,62	Polonya 18,7 Almanya 17,1 Fransa 14,8 Çekya 11,8 İtalya 10 (Türkiye 0,2)
Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	75,96	4,89	795,7	Almanya 26,9 Polonya 21,5 Belçika 13,7 İspanya 6,6 Türkiye 6,4

YATIRIM ORTAMI

Yatırım Yapılabilecek Tarım Sektörleri

- Tarım sektöründe tüm tedarik zincirini denetleme kapasitesine sahip ve bu konuda uzmanlığa sahip sistem entegratörü şirketler için büyük bir potansiyel vardır.
- Macaristan, geleneğe dayanan istikrarlı bir arazi mülkiyeti sistemine sahiptir ve hassasiyet alanlarında tarım ve yeni teknolojilerin kurulması yatırımcılar için büyük bir fırsat sağlar.
- Çeşitli alanlarda çalışan yaklaşık 220 Ar-Ge merkezi bulunmaktadır. Yaklaşık 2.000 araştırmacı ve bilim insanı istihdam eden Macar tarımı hala geleneksel teknolojilere dayanmaktadır. Bu nedenle bilgi ve teknoloji transferi mükemmel bir yatırım fırsatı olarak ortaya çıkmaktadır.
- Son zamanlarda kuş gribi nedeniyle yeni düzenlemeler nedeniyle hayvancılıkta bazı sorunlar yaşanmıştır. Bu düzenlemelerin gereklilikleri sermaye yoğundur, ancak aynı zamanda potansiyel bir yatırım alanı oluşturmaktadır.
- Macaristan'ın tarım ve gıda endüstrisi, AB merkezlidir. Avrupalı olmayan şirketler için yaklaşık 500 milyon AB vatandaşıyla oluşan devasa bir pazara ulaşmayı sağlamaktadır. Rus, Balkan ve Doğu Avrupa pazarları da yakın mesafededir.
- Karşılaştırmalı üstünlük üzerine araştırmalar Macaristan'ın gıda sanayi ürünleri ihracatında avantajları olduğunu gösteriyor. Tahıllar, et, şeker ve hayvancılık ihracatı özellikle yatırım yapmak için kazançlı alanlardır.

Kaynak: (Anonim c, 2022)

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

İhracat ve yabancı yatırım odaklı büyüme politikalarını benimsemiş olan Macaristan için ülkeye doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının çekilmesi büyük önem taşımaktadır. Macaristan AB üyesi olduktan sonra, yatırım teşviklerini AB normlarına uygun hale getirmiştir. Macaristan AB müktesebatına uygun yeni teşvik yöntemlerini uygulamaya sokarak ülkeye sermaye akışını devam ettirmeye çalışmaktadır. Kurumlar vergisi oranının düşürülmesi, eğitim ve AR-GE maliyetlerinin azaltılması, kalkınmaya yönelik daha avantajlı uygulamaların hayata geçirilmesi ve AB fonlarından da kaynak aktarımının gerçekleşmesiyle, Macaristan'a AB üyeliği ertesinde de doğrudan yabancı sermaye girişi devam etmiştir.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	171 368	21 445	17 250	17 400	18 500	19 650	20 125
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	109,43	11,80	9,60	8,10	7,00	6,60	6,40
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	496 521	517966	535 217	552 617	571 117	590 767	610 892
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	- 168,482	- 19 071	- 7 125	- 5 250	- 1 250	2 500	4 500
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	411 927	430 998	438 124	443 374	444 624	442 124	437 624

Kaynak: EIU *Tahmin

Macaristan'daki yatırım ortamına, teknik engellere ve diğer detaylı bilgilere Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan "[Macaristan Pazar Bilgileri](#)" dosyasından ulaşılabilmektedir.

Kaynak: (Anonim b, 2022)

BANKACILIK

Macaristan AB üyesi olmakla birlikte EuroZone dışındadır. Başbakan Viktor Orbán Macaristan'da kişi başına düşen GSYİH'nın, Euro Bölgesi ortalamasının %90'ına ulaşınca kadar geçiş olmayacağını ilan etmiştir.

Macar bankacılık sektörü 41 kurumdan oluşmaktadır. Bunların arasında 21 ticari banka, 8 yabancı banka şubesi, 5 ipotek bankası, 4 yapı kooperatifi ve 3 ihtisas bankası bulunmaktadır. 2019 yılı, ilgili ticari bankalar da dahil olmak üzere kooperatif sektörünün nihai konsolidasyonu yılı olmuştur. 2019 Nisan ayı sonunda üç banka ve bir kooperatif birleşirken, Ekim sonunda bu yeni kuruluş başka bir ticari banka ve 11 tasarruf kooperatifi ile birleşmiştir. Macaristan'ın küçük tasarruf bankaları 2019'da birleşerek üçüncü en büyük bankayı (Takarékbank) oluşturmuştur.

1 Ocak 2021'den itibaren yürürlüğe giren yeni bir yasal düzenleme ile; online yazarkasa kullanan tüm işletmeler ve hizmet sağlayıcılar (ör. mağazalar, lokantalar, araba tamircileri), müşterilerine sürekli olarak kullanılabilen elektronik ödeme seçeneği sunmakla yükümlü hale gelmişlerdir.

Kaynak: (Anonim b, 2022)

VERGİLENDİRME

Merkezi Vergiler

Katma Değer Vergisi (KDV) (AFA):

KDV, malların satışı ve hizmetlerin temini üzerine ödenir. Malların ithalatı, malların Topluluk (AB) içi satın alımları ve vergilendirilebilen yabancı kişiler tarafından vergilendirilebilen Macar kişilere verilen belirli hizmetlerin satın alınması üzerinden KDV ödenmektedir. Macaristan sınırları içinde mal veya hizmet tedarik eden tüm işletmelerin KDV ödemesi gerekmektedir. Küçük işletmeler belli koşullar altında KDV muafiyetine tabidirler.

Macaristan'da 4 çeşit KDV oranı uygulaması bulunmaktadır: Standart oran: %27,; Merkezi ısıtma, temel gıdalar (ekmek ve süt ürünleri), restoranlar (alkollü içecekler, şışelenmiş ve kutu alkolsüz içecekler hariç), internet erişimi, sinema, tiyatro ve gösteriler gibi kültürel hizmetlere erişim: %18; Bazı eczacılık ürünleri ve engelliler için cihazlar, sahne sanatları, kitaplar, günlük gazeteler, ticari konaklama hizmetleri, bazı hayvanlar (stock animal), et, balık ve yumurta: %5 (Pandemi ile birlikte paket servis yapan gıda işletmelerinin satışlarındaki KDV oranı da %5'e düşürülmüştür.); Finansal hizmetler, bankacılık, sigorta, eğitim, spor, radyo, televizyon, posta hizmetleri: %0

Gelir Vergisi:

Macaristan'da, kişisel gelir vergisi yıllık %15 olarak belirlenmiştir. Şirketler, bu tutarı çalışanlarının maaşlarından (sosyal katkı paylarıyla birlikte) keser. Böylece çalışanlar net ücretlerini alırken, işveren şirket de kişisel gelir vergilerini Vergi Kurumuna aktarır.

1 Ocak 2020 tarihinden itibaren 4 veya daha fazla çocuğu olan anneler, çalışma ile elde ettikleri gelirden kişisel gelir vergisi ödemek zorunda değildir.

1 Ocak 2022 tarihinden itibaren ise 25 yaşını doldurmamış gençler, çalışma ile elde ettikleri gelirden kişisel gelir vergisi ödemek zorunda değildir.

Yine 1 Ocak 2022'den itibaren, bireylerin kripto para işlemlerinden elde ettikleri gelir, ayrı bir vergiye tabi gelir olarak kabul edilmektedir ve %15'lik bir kişisel gelir vergisi ödenmesi gerekmektedir.

Kurumlar Vergisi: 2017 yılında kurumlar vergisi oranı %9'a düşürülmüştür.

Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) (Excise Duties):

Macaristan tarafından, alkol ve alkollü içecekler, tütün ürünleri ve bazı yakıt ürünlerinde değişen oranlarda özel tüketim vergisi uygulanmaktadır. Macar yasalarına göre, içeriğinde en az %1,2 oranında alkol bulunan içecekler "alkollü içecek" kabul edilmektedir.

Ulusal Vergi ve Gümrük İdaresi Kurumu (NAV), ÖTV'den (ve özel damıtıcıların özel tüketim vergisi için Belediye Vergi Makamları) sorumludur. Avrupa Birliği'nin özel tüketim kuralları Macaristan'da uygulanmaktadır. Mineral yağlar, alkol ve alkollü içecekler, ara alkollü ürünler, tütün ürünleri özel tüketim vergisine tabidir.

1 Ocak 2023 itibari ile ÖTV oranları aşağıdaki gibidir:

- Akaryakıt (petrol, jet yakıtı, dizel): Ürün çeşidi ve ham petrolün dünya piyasası fiyatına göre bin litre başına 110.350-129.200 HUF arasında değişmektedir,
- Isınma (kalorifer) yakıtı: Kullanım amacına göre bin kg başına 4.566-116.000 HUF arasında değişmektedir,
- LPG: Kullanım amacına göre bin kg başına 0-95.80000 HUF arasında değişmektedir,
- Elektrik: 358,50 HUF/MWh,
- Kömür: 2.905 HUF/1.000 kg,
- Doğal gaz: Kullanıma göre 0,3492 HUF/kWh veya 32 HUF /nm³,
- Alkol ürünleri: Alkollü içki imalatı için hizmet alınması durumunda (contract distillation), yıllık 50 litreye kadar özel tüketim vergisi yoktur, 50 litrenin üzerindeki miktar için vergi hektolitreye başına 565,840 HUF'dur. Özel içki imalathanelerinde (ev vs.), özel tüketim için yılda 86 litreye kadar özel tüketim vergisi yoktur,
 - Bira: Alkol derecesi ve hektolitreye başına 1.800 HUF, mikro bira fabrikasında üretilen bira için alkol derecesi ve hektolitreye başına HUF 900,
 - Şaraplar: Gazsız (still) şaraplar için 0 HUF; gazlı (sparkling) yapılan şaraplar için hektolitreye başına 18.100 HUF,
 - Diğer fermente gazsız içecekler: gerçek alkol yüzdesi ilave tatlandırıcı eklenmeden hacim olarak %8,5 hacmi aşmayan karbonatlı su ile karıştırılmış ve yine de gazsız şarap oranının %50'yi geçtiği gazsız şarap için 0 HUF /hektolitreye, diğer fermente içecekler için 10.900 HUF /hektolitreye,
 - Diğer gazlı fermente içecekler: 18.100 HUF/hektolitreye,
 - Ara alkollü ürünler: Hektolitreye başına 28.100 HUF,
 - Sigaralar: Bin sigara başına 29.500 HUF, ilaveten perakende satış fiyatının %24'ü, ancak bin sigara için en az 41.800 HUF ödenmesi gerekir. Bir adet başına vergi tabanı, filtresiz olarak, sigaranın uzunluğuna da bağlıdır,
 - Purolar ve sigarillolar: Perakende fiyatın %14'ü, ancak bin puro veya sigarillo için en az 4.840 HUF,
 - İnce kesilmiş tütün ve diğer tütün: Kilogram başına 25.960 HUF,
 - Yeniden doldurma sıvıları (nikotin içeriğinden bağımsız olarak): 33 HUF/mililitreye,
 - Dumansız tütün ürünü: Kilogram başına 25.960 HUF,
 - Sigaraya ikame, nikotin içeren bir ürün için: Kilogram başına 25.960 HUF,
 - Tütün içeren veya tütünlü birlikte tüketilen diğer sarf malzemeleri: Adet başına 35 HUF, sıvı ise HUF 70/ml
 - Isıtılmalı tütün ürünleri: Adet başına 35 HUF (1 Şubat 2023'den itibaren)

Macaristan'daki vergilendirme usullerine ve vergilendirme ile alakalı diğer detaylı bilgilere Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan “[Macaristan Pazar Bilgileri](#)” dosyasından ulaşılabilmektedir.

Kaynak: (Anonim b, 2022)

KAYNAKÇA

- Anonim a. (2022, 09 01). *Macaristan Ülke Profili*. Ticaret Bakanlığı Resmi İnternet Sayfası: https://ticaret.gov.tr/data/5ede2f2613b876697046a213/Macaristan_2022.pdf adresinden alındı
- Anonim b. (2022, 09 25). *Macaristan Pazar Bilgileri*. Ticaret Bakanlığı Resmi İnternet Adresi: https://ticaret.gov.tr/data/5ea40c9d13b87633206feb3c/Macaristan%20Pazar%20Bilgileri_2022.pdf adresinden alındı
- Anonim c. (2022, 09 22). "General Overview for Investors in Hungary's Agriculture and Forestry Industry". Macaristan Yatırım Ajansı Resmi İnternet Sayfası: http://www.investhipa.hu/images/hipa_kiadvany_agriculture.pdf adresinden alındı
- DTÖ. (2022, 10 01). "Climate Change Knowledge Portal". Dünya Ticaret Örgütü İklim Değişikliği Bilgi Portalı: <https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/hungary/climate-data-historical> adresinden alındı
- DTÖ. (2022, 09 10). "Preferential Trade Arrangements". Dünya Ticaret Örgütü Resmi İnternet Sayfası: <http://ptadb.wto.org/Country.aspx?code=348> adresinden alındı
- FAOSTAT. (2024, 05 14). *Faostat Veritabanı*. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Resmi İnternet Sayfası: <https://www.fao.org/faostat/en/#data/RL> adresinden alındı
- Resmi Gazete. (2022, 09 15). *Resmi Gazete arşivi*. T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete: www.resmigazete.gov.tr adresinden alındı
- TOB. (2022, 09 02). *Anlaşma ve Protokoller*. Tarım ve Orman Bakanlığı, AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İkili İlişkiler ve Protokol Daire Başkanlığı: <https://www.tarimorman.gov.tr/ABDGM/Menu/74/Anlasma-Ve-Protokoller> adresinden alındı
- Trademap. (2024, 05 14). *Trademap*. International Trade Center "Trademap" Veritabanı: www.trademap.org adresinden alındı

Bu çalışma, Ülkemiz ve Macaristan arasında tarım ve ormancılık alanlarındaki ilişkileri ortaya koyarken, Macaristan'da yatırım yapabilecek Türk iş insanlarına yardımcı olmak amacıyla; Tarım ve Orman Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır.

Ayrıntılı bilgi için;

Gonca ÇAKAN ALTINYOLLAR
Tekniker
İkili İlişkiler ve Protokol Daire Başkanlığı
0312 287 3360 – dâhili: 4630
gonca.altinyollar@tarimorman.gov.tr

Budapeşte Büyükelçiliđi İletişim bilgileri;

Adres:
Telefon Numaraları:
Acil Durum / Nöbetçi Telefon Numarası
E-posta

1062 Budapest Andrassy ut 123 / Hungary
+36 1 478 91 00
+36 1 478 91 30 / +36 70 355 72 33
embassy.budapest@mfa.gov.tr

Budapeşte Ticaret Müşavirliği İletişim Bilgileri:

Adres:
Telefon Numaraları
E-posta

1061 Budapest Andrassy út 5. 2/5
+36 1 479 06 89 / +36 1 344 49 98
budapeste@ticaret.gov.tr